

Міністерство освіти і науки України
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет менеджменту та права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

економіки та підприємництва

 Л.М. Пронько

« 19 » травня 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Зовнішньоекономічна діяльність підприємств»

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Освітньо-професійна програма Менеджмент

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні ради студентського
самоврядування факультету
економіки та підприємництва
Протокол № 8
від « 23 » квітня 2021 р.

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Вченої Ради
факультету менеджменту та права
Протокол № 10
від « 19 » травня 2021 р..

Вінниця 2021

Відомості про викладача, який викладає навчальну дисципліну

Ставська Юлія Вацлавівна, доцент, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму, електронна адреса: usv.urf@ukr.net

2. Опис навчальної дисципліни

ОК 19. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств;

кількість кредитів ЄКТС - 5;

кількість годин - 150 годин, у тому числі 58 аудиторних годин, 92 години самостійна робота.

Програма навчальної дисципліни передбачає перезарахування кредитів освітніх компонентів, отриманих студентами, які навчались за програмою академічної мобільності, неформальної та інформальної освіти за наявності відповідних підтверджуючих документів.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Термін викладання - 1 семестр, 3 курс, 5 семестр.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної програми

Зовнішньоекономічна діяльність підприємств належить до навчальної дисциплін обов'язкової компоненти, освітній компонент циклу загальної підготовки;

- при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін (пререквізитів): «Міжнародні економічні відносини», «Управління міжнародною фінансово-економічною діяльністю», «Менеджмент», «Економічна теорія: мікро-, макроекономіка».

- основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін (постреквізитів): «Маркетинг», «Організація та планування підприємницької діяльності», «Державне регулювання економіки регіонів».

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни. Освітня компонента Зовнішньоекономічна діяльність підприємств спрямована на отримання здобувачами однієї з важливих і універсальних компетентностей – розуміння сукупності господарських, економічних, правових, фінансових відносин у сфері економічної діяльності між підприємствами України - суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними фірмами як на території України, так і за її межами

5.2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни - формування у майбутніх менеджерів засвоєння теоретичних основ зовнішньоекономічної діяльності; набуття системних знань і навичок щодо забезпечення економічної ефективності ЗЕД в різних сферах діяльності.

5.3. Задачі вивчення дисципліни - теоретична та практична підготовка, самостійно виявляти, аналізувати та оцінювати тенденції, суперечності, доцільність у визначенні головних напрямків зовнішньоекономічної діяльності для підприємств різних форм власності, що є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.

інтегральні компетентності (ІК): *здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук*

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу;
- ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті;

спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

- СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища;
- СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними;
- СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту;
- СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

програмні результати:

- ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.
- ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації
- ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень;
- ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації;

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи;
 ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
 ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (softskills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: ділова (рольова) гра), лідерські навички (реалізується через: брейнстормінг («мозковий штурм»), метод проєктів, моделювання ситуації).

5.4. Зміст навчальної дисципліни. Програма дисципліни орієнтована на глибоке засвоєння сутності та специфіки механізму функціонування зовнішньоекономічної діяльності підприємств України на сучасному етапі.

5.5. План вивчення навчальної дисципліни

Тиждень	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1,2	ЗЕД та її роль у розвитку національної економіки	4	2	10
3,4	Державне регулювання ЗЕД: сутність, принципи і методи	4	4	10
5,6	Управління ЗЕД на рівні підприємства	4	4	10
7,8	Міжнародні розрахунки та банківське обслуговування ЗЕД	4	4	10
9,10	Транспортне забезпечення зовнішньої торгівлі	4	4	14
11,12	Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів	4	2	14
13	Міжнародний кредит в зовнішньоекономічній діяльності	4	4	12
14	Ризики у ЗЕД та їх страхування	2	2	12
Разом		30	28	92

6. Самостійна робота студента

Самостійна робота студента ВНАУ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота студента організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не

вносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, вноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Розбір практичної ситуації, аналізу шляхів її вирішення. Виконання дії за зразком. Колективне виконання вправи студентами.	28	щотижнево	Контроль за якістю засвоєння студентами матеріалу у вигляді усного опитування
2	Обговорення завчасно визначених дискусійних питань з тематики дисципліни	28	щотижнево	Метод аналізу і діагностики ситуації
3	Виступ з повідомленнями за темою індивідуального завдання (презентації за заданою проблемною тематикою, написання тез доповіді, виступ на студентській конференції)	26	2 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	10	2 рази на семестр	Письмові відповіді на контрольні питання, тестування у системі сократ
Разом		92		

7. Список основної та додаткової літератури*

Основна:

1. Багрова І.В., Редіна НІ., Власюк В.Є., Гетьман О.О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств. Підручник. - К: Центр навчальної літератури, 2015. - 580с.
2. Донченко О.О. Організація міжнародних перевезень: Навч. посіб. - К.: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2015. - 307 с.
3. Козик В.В. Зовнішньоекономічні операції та контракти: Навч. посіб. / В. В. Козик, Л. А. Пайкова, Я. С. Крап'як, О. Ю. Григор'єв, А. О. Босак. - 2-ге вид. - К. : Центр навчальної літератури, 2014. - 608 с.
4. Кредісов А.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: Навч.посібник: 2-ге вид., випр. і доп. К.: ВІРА-Р, 2013. - 552 с
5. Міжнародні розрахунки та валютні операції: Навч. посібник /О.І. Береславська, О.М. Наконечний, М.Г. Пясецька та ін.; За заг. ред. М.І. Савлука. - К.: КНЕУ, 2014. - 392 с.
- 6.Тюріна Н. М., Карвацка Н. С. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник. К.,2015 – 430с.
7. Ющенко В.А., Міщенко В.І. Управління валютними ризиками. К.: Знання, 2015 - 444 с.

Допоміжна

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (із змінами та доповненнями). Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22.
2. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16.04.1991 № 959-XI (із змінами та доповненнями). Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1991, № 29.
3. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 73-74.
4. Міжнародні правила по інкасо (редакція 1995 року) Міжнародна торговельна палата, Міжнародний документ від 01.01.1996 № 522 [Електронний ресурс].
5. Правила здійснення операцій на міжбанківському валютному ринку України: Постанова НБУ № 27 від 18.03.99.
6. Про відкриття та функціонування в уповноважених банках України рахунків банків-кореспондентів в іноземній валюті та в гривнях: Постанова НБУ №1148 від 26.03.98.
7. Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. Тенденції післякризового відновлення світової торгівлі: ризики та пріоритети зовнішньоекономічної політики України. Аналітична доповідь..
8. Правила «ІНКОТЕРМС», редакції 2000 р. та 2010 року.
4. Ставська Ю.В. Стратегія формування та розвитку зовнішньоекономічного потенціалу підприємств АПК України. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Випуск 5. С. 89 – 93.
5. Ставська Ю.В. Система безпечності харчових продуктів як передумова експортоорієнтованого сільського господарства. *Економіка. Фінанси.*

Менеджмент: актуальні питання науки і практики. Вінниця, 2017. Випуск 10`2017 (26). С. 90- 98.

6. Ставська Ю.В. Особливості зовнішньоекономічної діяльності туристичних підприємств. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. Випуск 19. С. 46 –49.

7. Ставська Ю.В. Перспективи розвитку експортного потенціалу аграрного сектору України в умовах Євроінтеграції. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. Випуск 5 (16). С. 29- 37. URL: [http:// www. Easterneurope-emb.in.ua/16-2018-ukr](http://www.Easterneurope-emb.in.ua/16-2018-ukr)

8. Ставська Ю.В., Глуха А.О. Перспективи розвитку зовнішньоекономічної діяльності України в умовах Євроінтеграції. *Приазовський економічний вісник*. 2018. №5 (10). URL: <http://rev.kpu.zp.ua/vypusk-5-10>

9. Ставська Ю.В., Курило Н.Ф. Особливості зовнішньоторговельного співробітництва України з країнами Азії в умовах глобалізації. *Приазовський економічний вісник*. 2018. №5 (10). URL: <http://rev.kpu.zp.ua/vypusk-5-10>.

10. Ставська Ю.В. Формування експортоорієнтованого аграрного сектора України. Фундаментальні та прикладні проблеми підприємницької діяльності в аграрному секторі: матеріали Міжнародної науково – практичної конференції , 24 квітня 2015р. Харків: ХНАУ, 2015. С. 74-77.

11. Ставська Ю.В. Вплив глобалізації світової економіки на розвиток фінансового ринку. *Modern Economics*. 2020. № 20. С. 261-266. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V20\(2020\)-40](https://doi.org/10.31521/modecon.V20(2020)-40).

12. Ставська Ю.В. Вплив глобалізації на формування зовнішньоекономічної політики України. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. Вип. 3' (53). С. 130-141.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів * навчання

- метод конкретних ситуацій (МКС), або кейс-метод;
- проблемний (проблемно-пошуковий) метод;
- моделювання ситуації;
- аудіовізуальний метод навчання;
- брейнстормінг («мозковий штурм»);
- ділова (рольова) гра
- метод інтерв'ю (інтерв'ювання);
- метод проектів.

9. Контроль і оцінка результатів навчання *

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів: поточний контроль - загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами практичних та лекційних занять - 44 бали (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін., індивідуальні завдання, розв'язування задач та ін.); рубіжний контроль (колоквіум у формі тестування) - 6 балів; показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності - 20 балів, підсумковий контроль, (екзамен в усній або тестовій формі) - 30 балів. Разом: 100 балів. Якщо здобувач протягом семестру за підсумками поточного та рубіжного контролів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він до заліку не допускається. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками поточного та рубіжного контролів є виконання студентом підсумкової контрольної роботи (колоквіуму).

Форми поточного та підсумкового контролю

- поточне тестування та опитування;
- усне опитування;
- підсумкове тестування з кожного змістового модуля (модульна контрольна робота);
- оцінювання виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи;
- іспит .

Шкала оцінки знань студента

Оцінка за національною 4-бальною шкалою	Рейтинг студента, бали	Оцінка за шкалою ECTS
Відмінно	90 – 100	A
Добре	82-89	B
	75-81	C
Задовільно	66-74	D
	60-65	E
Незадовільно	35-59	FX
	1-34	F

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Усний виступ, письмові відповіді, виконання і захист творчої роботи, тестування	Критерії оцінювання
100-90%	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самотійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
56-89%	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
34-55%	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
23-33%	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1-22%	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0-10%	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Присутність на лекційних заняттях та ведення конспекту лекції	7
2	Активна участь у роботі на практичних заняттях	10
3	Виконання контрольних робіт, тестування	3
4	Підготовка повідомленнями за темою індивідуального завдання (презентації за заданою проблемною тематикою, написання тез доповіді, виступ на студентській конференції)	10
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
5	Присутність на лекційних заняттях та ведення конспекту лекції	7
6	Активна участь у роботі на практичних заняттях	10
7	Виконання контрольних робіт, тестування	3
8	Підготовка повідомленнями за темою індивідуального завдання (презентації за заданою проблемною тематикою, написання тез доповіді, виступ на студентській конференції)	10
	Всього за атестацію 2	25
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	20
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Передбачається врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

10. Політика навчальної дисципліни

Дисципліна передбачає індивідуальну та групову роботу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини відсутності на занятті, здобувач презентує виконані завдання під час консультації викладача. Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.